

Rīgā, 2021.gada 25.maijā
Nr.LV1140-82

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai
sprk@sprk.gov.lv

Par Konsultāciju dokumentu

2021.gada 25.martā Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) ir publicējusi Konsultāciju dokumentu “Par noteikumu projektiem”, kurā iekļauti šādu noteikumu projekti par SIA “Tet” piekļuves pakalpojumu (turpmāk – Noteikumu projekts):

- piekļuves datu pūsmai noteikumi
- atsaistītas piekļuves abonentlīnijai noteikumi
- piekļuves pamatpiedāvājuma noteikumi.

SIA “BITE Latvija” (turpmāk – BITE) ir izskatījusi Konsultāciju dokumentu un sniedz šādu viedokli un komentārus:

1 Neatregulētas īpašumtiesības

- 1.1. Ļoti daudz problēmu, elektronisko sakaru komersantiem pasūtot kabeļu ierīkošanas izpēti un ierīkošanas pakalpojumus no SIA “Tet”, rodas tādēļ, ka nav atrisināti strīdi par īpašumtiesībām uz kabeļu kanalizāciju. SIA “Tet” atsaka kabeļa ierīkošanas pakalpojumu kabeļu kanalizācijas posmos, kur par īpašumtiesībām pastāv strīds, arī atsaka savienojuma ierīkošanu uz šādiem strīdīgiem posmiem. Ir sastopamas situācijas, kad apiet tādu posmu pa citu maršrutu nav iespējams, tāpat nav iespējams atsevišķos kabeļu kanalizācijas posmos vispār ierīkot kabeli. Kamēr šie strīdi nav atrisināti konceptuāli un galīgi, turklāt veidā, kas neļauj īpašniekam būt vienlaicīgi savu klientu konkurentam lejupejošos tirgos, mēģinājumi regulēt piekļuvi kabeļu kanalizācijai ir mazefektīvi un nenasniegs mērķi.
- 1.2. Būtiska un galvenā problēma ir tajā, ka īpašnieks, pēc teorētiskās izpēti, ja konstatē strīdīgo posmu maršrutā, nepiedāvā maršruta alternatīvas, kaut vai tās pastāv. Attiecīgi, elektronisko sakaru komersanti-klienti tiek pakļauti savā ziņā loterijai, kur pašam jāuzmin tas maršruts, kurā nav strīdīgo posmu, turklāt maksājot par katru neveiksmīgu mēģinājumu.

2 Pakalpojuma tarifa diferenciacija

Pateiz elektronisko sakaru komersanti var pieteikt SIA “Tet” kabeļa ierīkošanas maršrutā no punkta X uz punktu Y izpēti un pašu ierīkošanu. Atzarojumi, piemēram, no ielas kabeļu kanalizācijas uz kādu māju, tiek uzskatīti par atsevišķu posmu. Esošā kartība paredz, ka gan teorētiskai gan praktiskai izpētei ir paaugstināta maksa par pirmajiem 100 metriem – nekā par nākamajiem 100 metriem. Praksē tas rezultējas ar to, ka SIA “Tet” pakalpojuma

izmantošana, pieslēdzot kādu deviņu stāvu māju ar pieciem ievadiem, ir dārgāka nekā ierīkot kabeli maršrutā no punkta X uz punktu Y vairāku kilometru garumā. Uzskatām, ka tas pēc būtības nav pamatoti un samērīgi. Ir nepieciešams vai nu paredzēt vienādu maksu par pirmajiem 100 metriem un nākamajiem, vai nu neuzskatīt atzarojumus par atsevišķiem posmiem.

3 Pakalpojuma tarifi un termiņi

- 3.1. Mūsu rīcībā esošā informācija liecina, ka kabeļu kanalizācijas apsekošanu/apkopi/ierīkošanu veic ar SIA "Tet" saistītā SIA "Citrus Solutions". No vienas puses tā ir Tet grupas uzņēmums, un šis apstāklis nosaka to, ka ieņēmumu par pakalpojumu nodrošināšanu paliek vienā tirgus dalībnieka rīcībā, bet no otras puses starp SIA "Tet" un SIA "Citrus solutions", iespējams un visdrīzāk, pastāv parastas komerciālas attiecības. Līdz ar to SIA "Tet", nosakot pakalpojumu tarifus un termiņus elektronisko sakaru komersantiem-klientiem, formāli ir jārēķinās ar tarifiem un termiņiem, kādus piemēro SIA "Citrus Solution". Šādā pakalpojuma piegādes ķēdes struktūrā – iesaistot grupas uzņēmumu kā apakšuzņēmumu – pastāv risks, ka SIA "Tet" pakalpojumu tarifi var tikt nepamatoti sadārdzināti un izpildes termiņi – tikt noteikti nepamatoti gari, kaut gan formāli tos var attaisnot ar to, ka pakalpojuma nodrošināšanā tiek iesaistīta trešā persona.
- 3.2. Jāparedz pienākums SIA "Tet" izmantot apakšuzņēmēja pakalpojumus, kuru izvēlēties, pamatojoties uz saimnieciski izdevīgāku piedāvājumu, paredzot caurspīdīgus izvēles kritērijus, līdzīgi kā tas notiek publiskajos iepirkumos. Citādi elektronisko sakaru komersanti tiek pakļauti riskam, ka šis saistītais apakšuzņēmējs var piemērot augstākus (nepamatoti augstus) tarifus u.c. ekspluatējošos nosacījumus, kuri tiek, savukārt, attiecināti uz elektronisko sakaru komersantiem-SIA "Tet" klientiem.
- 3.3. Jāizvērtē iespējas paredzēt praktiskas izpētes (papilddarbu) izmaksu sadalīšanu starp SIA "Tet" un klientu, jo gadījumā, ja, piemēram, akā ir piesārņojums (ūdens, smiltis, lapas u.c.), klients ar saviem līdzekļiem apmaksā akas iztīrīšanu un remontu, tādējādi, faktiski apmaksājot īpašnieka vietā darbus sakarā ar īpašuma uzturēšanu kārtībā.

4 IT rīks

- 4.1. Publiskā sistēmā, kuru izmanto SIA "Tet" kabeļu kanalizācijas pārvaldīšanai – Sprintet – informācija par esošo kanalizācijas stāvokli ir minimāla. Svarīgi dati nav pieejami elektronisko sakaru komersantiem, tie tiek glabāti iekšējās sistēmās. Sistēmā Sprintet dati par kanalizācijas stāvokli ir tikai par tiem posmiem, kuri jau bija iepriekš petīti pēc citu elektronisko sakaru komersantu-klientu pasūtījumiem. Secinām, ka paredzēt elektronisko sakaru komersantiem tiesības un iespēju pašiem veikt teorētisko izpēti būtu labi, bet reāli tas nebūtu izpildāms, ja sistēma Sprintet netiks papildināta.
- 4.2. Nepieciešams novērst būtiskās atšķirības, kas novērojams sistēmā Sprinttet citiem elektronisko sakaru komersantiem pieejamajā versijā un SIA "Tet" pieejamajā versijā. Papildus vēršam uzmanību, ka, abonējot sistēmu Sprintet, kas būtu papildināta ar datiem, kas tagad nav pieejami klientiem, klienti būtībā paši spētu veikt teorētisko tehnisko izpēti attiecībā uz kanalizācijas pieejamību un izmantošanas iespēju, un nebūtu nepieciešams

pasūtīt šo pakalpojumu par maksu no SIA "Tet", vai arī šāda nepieciešamība būtiski samazinātos. Jāņem vērā, ka teorētiskās izpētes rezultātā klienti var saņemt atteikumu no SIA "Tet" tādēļ, ka kāds posms ir "strīdīgs", un šādos gadījumos maksājumi par šo "Tet" pakalpojumu, kuram pēc būtības nav ne rezultāta ne pievienotā vērtība, veido elektronisko sakaru komersantiem neatgriezeniskas izmaksas.

5 **leinteresētība pakalpojuma nodrošināšanā un atvērtība**

Iepriekšējā pieredze liecina, ka SIA "Tet" nav motivācijas piedāvāt pakalpojumus proaktīvi. Tāpēc Noteikumos ir jānodrošina mehānisms, lai stimulētu SIA "Tet" piedāvāt pakalpojuma risinājuma variantus, ja pieteiktais pakalpojums nav pieejams, bet ir iespējams nedaudz citāds risinājums. Jānodrošina, lai izpētes negatīvā rezultātā gadījumā SIA "Tet" sniegtu detalizētāku atbildi klientam, ietverot informāciju par iespējamiem risinājumiem konkrētajā gadījumā, kā tas parasti notiek brīvas konkurences apstākļos, kad pakalpojuma sniedzējs ir ieinteresēts piesaistīt klientu. Piemēram, ja komersants ir pieteicis 128 dzīslu kabeļa ierīkošanu, bet šāda kabeļa ierīkošana nav iespējama, un tā vietā ir iespējama 96 dzīslu kabeļa ierīkošana, tad SIA "Tet" būtu jāsniedz šāda informācija atbildē. Vai arī – cits piemērs – ja nav vietas uzmaiņai kādā akā, bet ir iespējams cits risinājums, piemēram, sametināt optisko kabeli blakus akā un tur atstāt uzmaiņu, analogiski – šāda informācija būtu jāsniedz.

Uz kabeļu kanalizācijas nomu attiecas 3.pielikums – "Piekļuves pamatpiedāvājuma noteikumi". Tas nosaka kārtību, terminus, cenu noteikšanas principus, kad ESK pieteicas SIA "Tet" nomāt vietu kabeļu kanalizācijā.

(Noteikumi)

6 "Piekļuves pamatpiedāvājuma noteikumu" 1.pielikuma tabulā "Pakalpojuma līmeņa līgumu un līgumsodi", 1.tabulā ir norādīts:

N.p.k.	Pakalpojuma līmeņa līgumi	Termiņi	Kavējuma līgumsods (EUR)	Maksimālais kavēto dd vai h skaits
8.	Pieteiktā pakalpojuma bojājuma ar elektronisko sakaru pakalpojuma pārtraukumu novēršana 72 h h x K 10	72 h	h*K	10 dd

dd – darba dienas

h – stundas

K – komersanta piedāvātais līgumsoda apmērs, kas ir atkarīgs no pakalpojuma līmeņa līguma

Klientam ir svarīgi, lai bojājumi tiktu novērsti iespējami ātri. Ievērojot pieredzi līdz šim un to, ka par "h" un "K" komersantiem ir jāvienojas, SIA "Tet" stāvoklis tirgū ļauj SIA "Tet" uzspiest sev izdevīgus rādītājus, piemēram, SIA "Tet" var noteikt tik mazu "K", ka kavējuma līgumsods nemotivēs SIA "Tet" reaģēt ātrāk. SIA "Tet" varēs maksimāli vilcināt

laiku, kaut gan patiesībā tai var būt resursi un iespējas izdarīt darbu ātrāk. Klientiem nav alternatīvas, tāpat būs jāpiekrīt SIA "Tet" uzstādītajiem sadarbības noteikumiem.

- 7 Ja tiks demontēti gaisvadi un vairāki komersanti pieteiksies uz SIA "Tet" kanalizācijas nomu, SIA "Tet" varēs vilcināt cik vien var pieteikumu izskatīšanu, aizbildinoties ar to, ka ir paaugstinājies pieprasījums no komersantu puses, pieteikumu skaits. Formāli SIA "Tet" var būt taisnība un pamats noteikt garākus izpildes termiņus, bet reāli arī šī situācija var tikt izmantota kā iemesls vilcināt līgumu slēgšanu un pakalpojumu uzsākšanu, tādējādi kaitējot konkurentiem.
- 8 *Noteikumu 4. un 5.pielikumā:* tabulās 1.-8. Noteikumu 4.pielikumā un 1.-4. Noteikumu 5.pielikumā nav noteikti SIA "Tet" pakalpojumu tarifi. Mums pastāv bažas, ka mūsu iespējas panākt samērīgus tarifus būs ierobežotas, ievērojot
  - 1) SIA "Tet" stāvokli tirgū un
  - 2) jau tagad esošo vietu deficītu SIA "Tet" kanalizācijās.
- 9 SIA "Tet" var atteikt kabeļa izvietošanu, pamatojoties uz to, ka kanalizācijā nav vietas. Pierādīt pretējo ir praktiski neiespējami, jo kanalizācija var izskatīties pilna uz 100%, kaut gan patiesībā kādi vadi tajā nav noslogoti, nav saslēgti. Tehnisko ekspertu komisija nespēs to atklāt. Īpašniekam nav noteikts pienākums izņemt bojātos vadus.
- 10 SIA "Tet" arguments par to, ka papildus pienākumu uzlikšana tai saistībā ar piekļuves nodrošināšanu rada arī papildus izmaksas, kuras būtu jāsedz t.sk. kanalizācijas lietotājiem, ir pamatots. Jo vairāk regulē tirgus dalībnieku, kuram faktiski nav konkurentu, jo vairāk atskaišu, kārtību, reglamentu tam jāievēro, jo lielāki resursi tam ir jāpieslēdz un jo augstākas izmaksas ir pakalpojuma nodrošināšanas procesam. Līdz ar to ieviešot kārtību, novēršot konkurentu izslēgšanas un diskriminācijas iespējas, tas var tikt panākts līdz zināmam līmenim, bet vienlaicīgi tas sadārdzina pakalpojumus, un samazina kopumā ekonomisko efektivitāti. Tāpēc labākais risinājums būtu – alternatīvas infrastruktūras esamība.

Ar cieņu,

SIA "BITE Latvija" pilnvarotā persona

J.Linkeviča

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU